

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2026
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

Α1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση και δίπλα του τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Η θεωρία της υποκατανάλωσης και της υπερεπένδυσης είναι αποτέλεσμα της κακής διαχείρισης της προσφοράς χρήματος από τις νομισματικές αρχές.

Λάθος (Σελ. 165).

«Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι θεωρίες που θεωρούν τον κύκλο καθαρά νομισματικό φαινόμενο, δηλαδή αποτέλεσμα της κακής διαχείρισης της προσφοράς χρήματος από τις νομισματικές αρχές, όπως επίσης και οι θεωρίες της υποκατανάλωσης ή υπερεπένδυσης.»

Πρόκειται για διαφορετικές θεωρίες που εντοπίζουν τα αίτια του οικονομικού κύκλου μέσα στο οικονομικό σύστημα. Η κακή διαχείριση της προσφοράς χρήματος αποτελεί την ερμηνεία των νομισματικών θεωριών. Η υποκατανάλωση και η υπερεπένδυση αποτελούν άλλες ερμηνείες.

β. Όταν ο φορολογικός συντελεστής αυξάνεται καθώς αυξάνεται το εισόδημα ενός φυσικού προσώπου, ο φόρος ονομάζεται αναλογικός.

Λάθος (Σελ. 181).

«Προοδευτικός φόρος είναι εκείνος του οποίου ο φορολογικός συντελεστής αυξάνεται, καθώς αυξάνεται η φορολογική βάση.»

Ο φόρος είναι προοδευτικός. Στον αναλογικό φόρο ο συντελεστής παραμένει ίδιος, ανεξάρτητα από το μέγεθος της φορολογικής βάσης.

γ. Σκοπός του κράτους με την επιβολή ανώτατης τιμής διατίμησης σε ένα αγαθό είναι η προστασία του καταναλωτή από υπερβολική άνοδο των τιμών.

Σωστό (Σελ. 100).

«Σκοπός του κράτους με την επιβολή ανώτατης τιμής διατίμησης σε ένα αγαθό είναι η προστασία του καταναλωτή από υπερβολική άνοδο των τιμών (κυρίως σε αγαθά πρώτης ανάγκης).»

Η ανώτατη τιμή είναι το ανώτερο επιτρεπόμενο όριο πώλησης. Όταν ορίζεται χαμηλότερα από την τιμή ισορροπίας, περιορίζει την τιμή που πληρώνουν οι καταναλωτές, αλλά δημιουργεί έλλειμμα στην αγορά.

δ. Το κόστος ευκαιρίας δύο αγαθών X και Ψ είναι συνήθως αυξανόμενο, καθώς οι συντελεστές παραγωγής δεν είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή και των δύο αγαθών.

Σωστό (Σελ. 21).

«Γενικά το κόστος ευκαιρίας όχι μόνο δεν είναι το ίδιο, αλλά συνήθως είναι αυξανόμενο. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι συντελεστές παραγωγής δεν είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή όλων των αγαθών.»

ε. Εάν σπουδάζετε, στο κόστος ευκαιρίας των σπουδών σας περιλαμβάνεται και το κόστος της διατροφής σας.

Λάθος (Σελ. 20 και 25, άσκηση 6(v)).

«Το πραγματικό κόστος ενός αγαθού είναι τα άλλα αγαθά που θυσιάστηκαν για την παραγωγή του.»

Το συνηθισμένο κόστος διατροφής θα υπήρχε ακόμη κι αν δεν σπουδάζαμε. Επομένως δεν αποτελεί θυσία που προκαλούν οι σπουδές. Στο κόστος ευκαιρίας τους περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, οι αποδοχές εργασίας που θυσιάζουμε για να σπουδάσουμε.

Μονάδες 15

Για τις παρακάτω προτάσεις A2 και A3 να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της κάθε πρότασης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A2. Το συνολικό προϊόν (TP) γίνεται μέγιστο όταν:

- α. $MP = 0$.
- β. $MP > AP$.
- γ. Το MP μεγιστοποιείται.
- δ. $MP = AP$.

όπου AP το μέσο προϊόν, MP το οριακό προϊόν.

Μονάδες 5

α (Σελ. 59).

«Όταν το οριακό προϊόν γίνεται μηδέν, το συνολικό προϊόν αποκτά τη μέγιστη τιμή του.»

Όσο το MP είναι θετικό, το TP αυξάνεται. Όταν το MP μηδενίζεται, το TP γίνεται μέγιστο, ενώ με αρνητικό MP μειώνεται.

A3. Το γάλα χρησιμοποιείται για την παραγωγή του τυριού. Εάν αυξηθεί η τιμή του γάλακτος (*ceteris paribus*), τι από τα παρακάτω θα συμβεί στις αγορές των αγαθών; Να υποθέσετε ότι το τυρί και το ψωμί είναι συμπληρωματικά αγαθά.

- α. Μειώνεται η προσφορά του τυριού και η τιμή ισορροπίας του.
- β. Αυξάνεται η προσφορά του τυριού και η ποσότητα ισορροπίας του.
- γ. Αυξάνεται η ζήτηση του ψωμιού και η ποσότητα ισορροπίας του.
- δ. Μειώνεται η ζήτηση του ψωμιού και η τιμή ισορροπίας του.

Μονάδες 5

δ (Σελ. 36, 83 και 97).

«Αν υπάρχει αύξηση των τιμών των παραγωγικών συντελεστών, αυξάνεται το κόστος του αγαθού για κάθε επίπεδο παραγωγής.»

Η αύξηση της τιμής του γάλακτος αυξάνει το κόστος παραγωγής του τυριού και μειώνει την προσφορά του. Έτσι αυξάνεται η τιμή ισορροπίας του τυριού και μειώνεται η ποσότητα ισορροπίας του.

«Η ζήτηση ενός αγαθού μεταβάλλεται προς την αντίθετη κατεύθυνση με τη μεταβολή της τιμής ενός συμπληρωματικού αγαθού (*ceteris paribus*).»

Επειδή το ψωμί και το τυρί είναι συμπληρωματικά, η υψηλότερη τιμή του τυριού μειώνει τη ζήτηση του ψωμιού. Μειώνονται, επομένως, η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας του ψωμιού.

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

Β1. Ποιες είναι οι τρεις βασικές επιδράσεις των δημοσίων δαπανών και των διαφόρων μορφών φορολογίας στη λειτουργία της οικονομίας; (μονάδες 15)

Πώς διακρίνονται οι δημόσιες δαπάνες με κριτήριο τον σκοπό τους; (μονάδες 4) Να αναφέρετε ένα παράδειγμα για κάθε κατηγορία δημόσιας δαπάνης. (μονάδες 6)

Μονάδες 25

Σελ. 179

Η σημασία του δημόσιου τομέα στις σύγχρονες οικονομίες είναι μεγάλη. Οι δημόσιες δαπάνες και οι διάφορες μορφές φορολογίας έχουν τρεις βασικές επιδράσεις στη λειτουργία της οικονομίας.

(α) Μεταβάλλουν την κατανομή των παραγωγικών συντελεστών στις διάφορες παραγωγικές δραστηριότητες. Δηλαδή περισσότεροι παραγωγικοί συντελεστές αφιερώνονται στην παραγωγή των προϊόντων, τα οποία το κράτος επιθυμεί για διάφορους λόγους να ενισχύσει, και λιγότεροι στην παραγωγή των προϊόντων, των οποίων την κατανάλωση θέλει να μειώσει. Για παράδειγμα, οι δημόσιες δαπάνες για βελτίωση της αγροτικής παραγωγής αυξάνουν την παραγωγή γεωργικών προϊόντων, ενώ αντίθετα, η επιβολή μεγάλης φορολογίας σε πολυτελή προϊόντα μειώνει τη ζήτησή τους και στη συνέχεια την παραγωγή.

(β) Μεταβάλλουν το επίπεδο του εισοδήματος. Η αύξηση των δαπανών και η μείωση της φορολογίας αυξάνουν την παραγωγή και το εισόδημα, ενώ η μείωση των δαπανών και η αύξηση της φορολογίας έχουν τα αντίθετα αποτελέσματα.

(γ) Μεταβάλλουν το μέγεθος των επενδύσεων και, συνεπώς, το μέγεθος του κεφαλαίου της οικονομίας, με συνέπεια τη μεταβολή του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας. Για παράδειγμα, δημόσιες δαπάνες που γίνονται σε έργα παραγωγικά αυξάνουν την υποδομή και την παραγωγικότητα της οικονομίας και ταυτόχρονα αυξάνουν το ρυθμό ανάπτυξής της.

Σελ. 180

Μια άλλη διάκριση των δημόσιων δαπανών γίνεται με κριτήριο το σκοπό τους. Στην περίπτωση αυτή οι δαπάνες κατατάσσονται σε ομοειδείς κατηγορίες, ανάλογα με το αντικείμενό τους. Κάθε κατηγορία μπορεί να περιλαμβάνει δαπάνες που προορίζονται για επενδύσεις, για υπηρεσίες ή για μεταβιβαστικές πληρωμές. Για παράδειγμα, οι δαπάνες για την παιδεία περιλαμβάνουν κατασκευή σχολικών κτιρίων (επένδυση), μισθούς καθηγητών (υπηρεσία) και υποτροφίες (μεταβιβαστική πληρωμή).

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται στοιχεία προσφοράς μιας επιχείρησης που παράγει το τελικό αγαθό Χ, για το έτος 2025.

Συνδυασμοί	P	Q_S	Καιρικές συνθήκες	Κόστος πρώτων υλών (c)
A	20	60	Ευνοϊκές	50
B	20	180	Δυσμενείς	50
Γ	20	100	Ευνοϊκές	40
Δ	40	96	Ευνοϊκές	50
Ε	40	160	Ευνοϊκές	40
Z	10	220	Δυσμενείς	40

Γ1. Να προσδιορίσετε όλα τα δυνατά ζεύγη συνδυασμών, μεταξύ των οποίων υπολογίζεται ελαστικότητα προσφοράς και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (μονάδες 4). Να υπολογίσετε την ελαστικότητα προσφοράς μεταξύ αυτών των συνδυασμών καθώς η τιμή του αγαθού μειώνεται και να χαρακτηρίσετε την προσφορά με βάση την τιμή της ελαστικότητας (μονάδες 8).

Μονάδες 12

Η ελαστικότητα προσφοράς υπολογίζεται μεταξύ σημείων της ίδιας καμπύλης προσφοράς, όταν παραμένουν σταθεροί οι υπόλοιποι προσδιοριστικοί παράγοντες της προσφοράς (Σελ. 86-87).

Τα μόνα δυνατά ζεύγη είναι Α-Δ και Γ-Ε. Στο Α-Δ οι καιρικές συνθήκες είναι ευνοϊκές και το κόστος πρώτων υλών είναι 50.

Στο Γ-Ε οι καιρικές συνθήκες είναι ευνοϊκές και το κόστος πρώτων υλών είναι 40. Οι Β και Ζ έχουν διαφορετικό κόστος πρώτων υλών, επομένως δεν ανήκουν στην ίδια καμπύλη προσφοράς.

$$E_{S_{\Delta \rightarrow A}} = \frac{\Delta Q_S}{\Delta P} \cdot \frac{P_{\Delta}}{Q_{S,\Delta}} = \frac{60-96}{20-40} \cdot \frac{40}{96} = 0,75.$$

Η προσφορά είναι **ανελαστική**, αφού $0 < E_{S_{\Delta \rightarrow A}} < 1$.

$$E_{S_{E \rightarrow \Gamma}} = \frac{\Delta Q_S}{\Delta P} \cdot \frac{P_E}{Q_{S,E}} = \frac{100-160}{20-40} \cdot \frac{40}{160} = 0,75.$$

Η προσφορά είναι **ανελαστική**, αφού $0 < E_{S_{E \rightarrow \Gamma}} < 1$.

Γ2. Αν το έτος 2025 το ονομαστικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) είναι 500.000.000 χ.μ., το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (Α.ΕΘ.Π.) είναι 440.000.000 χ.μ. και οι εκροές εισοδήματος προς το εξωτερικό είναι 80.000.000 χ.μ., να υπολογίσετε:

α. Το καθαρό εισόδημα από το εξωτερικό.

Μονάδες 3

$$ΑΕΘΠ_{2025} = ΑΕΠ_{ΟΝ,2025} + \text{Καθαρό εισόδημα}$$

$$\Leftrightarrow 440.000.000 = 500.000.000 + \text{Καθαρό εισόδημα}$$

$$\Leftrightarrow \text{Καθαρό εισόδημα} = 440.000.000 - 500.000.000 = -60.000.000 \text{ χρηματικές μονάδες.}$$

β. Τις εισροές εισοδήματος από το εξωτερικό.

Μονάδες 6

$$\text{Καθαρό εισόδημα από το εξωτερικό} = \text{Εισροές} - \text{Εκροές}$$

$$\Leftrightarrow -60.000.000 = \text{Εισροές} - 80.000.000$$

$$\Leftrightarrow \text{Εισροές} = 80.000.000 - 60.000.000 = 20.000.000 \text{ χρηματικές μονάδες.}$$

Γ3. Να αναφέρετε ένα παράδειγμα εισροής εισοδήματος από το εξωτερικό και ένα παράδειγμα εκροής εισοδήματος προς το εξωτερικό.

Μονάδες 4

Σελ. 140

Εισροή: Έλληνες επιχειρηματίες που ζουν στο εξωτερικό ή μετανάστες στέλνουν εμβάσματα στην Ελλάδα.

Εκροή: Αλλοδαποί επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ή αλλοδαποί μετανάστες στέλνουν εισοδήματα στο εξωτερικό.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Έστω $Q_D = 200 - 10 \cdot P$ η συνάρτηση ζήτησης ενός αγαθού X και το σημείο ισορροπίας $E(P_E = 10, Q_E = 100)$. Για τη γραμμική συνάρτηση προσφοράς του αγαθού ισχύει $\delta = 2 \cdot |\beta|$, όπου β η κλίση της συνάρτησης ζήτησης (D) και δ η κλίση της συνάρτησης προσφοράς (S).

Δ1. Να προσδιορίσετε τη συνάρτηση προσφοράς S .

Μονάδες 6

Η γραμμική συνάρτηση προσφοράς έχει τη μορφή $Q_S = \gamma + \delta \cdot P$. Από τη συνάρτηση ζήτησης $\beta = -10$, επομένως: $\delta = 2 \cdot |\beta| = 2 \cdot |-10| = 20$.

Το σημείο ισορροπίας E ανήκει και στην καμπύλη προσφοράς.

$$Q_E = \gamma + \delta \cdot P_E \Leftrightarrow 100 = \gamma + 20 \cdot 10 \Leftrightarrow \gamma = -100.$$

$$\text{Άρα } Q_S = -100 + 20 \cdot P.$$

Δ2.α. Στο σημείο ισορροπίας $E(P_E = 10, Q_E = 100)$ η ποσότητα ισορροπίας Q_E έχει παραχθεί από $L = 5$ μονάδες εργασίας. Η εργασία είναι ο μοναδικός μεταβλητός συντελεστής και η αμοιβή της (w) είναι σταθερή και ίση με 1.000 χρηματικές μονάδες (χ.μ.). Να υπολογίσετε το μέσο μεταβλητό κόστος (AVC) στο σημείο ισορροπίας E .

Μονάδες 3

$$VC = w \cdot L = 1.000 \cdot 5 = 5.000 \text{ χρηματικές μονάδες.}$$

$$AVC = \frac{VC}{Q} = \frac{5.000}{100} = 50 \text{ χρηματικές μονάδες ανά μονάδα προϊόντος.}$$

Διευκρίνιση: Με τα δεδομένα της εκφώνησης προκύπτει $AVC = 50 > P_E = 10$, ενώ η επιχείρηση δεν προσφέρει για τιμές μικρότερες από το μέσο μεταβλητό κόστος (Σελ. 79). Οι υπολογισμοί ακολουθούν τα δοσμένα στοιχεία.

Δ2.β. Η προσφορά του αγαθού X μειώνεται κατά 20% σε κάθε τιμή. Να προσδιοριστεί η νέα συνάρτηση προσφοράς S' .

Μονάδες 3

$$Q'_S = Q_S - \frac{20}{100} \cdot Q_S = 0,8 \cdot Q_S = 0,8 \cdot (-100 + 20 \cdot P) = -80 + 16 \cdot P.$$

Δ2.γ. Η μεταβολή της προσφοράς του ερωτήματος (β) οφείλεται αποκλειστικά στη μεταβολή της αμοιβής της εργασίας κατά 20%. Να υπολογίσετε το νέο μέσο μεταβλητό κόστος (AVC'), που αντιστοιχεί στην ποσότητα ισορροπίας Q_E και να αιτιολογήσετε τις μεταβολές του AVC και της προσφοράς.

Η εργασία παραμένει ο μοναδικός μεταβλητός συντελεστής.

Μονάδες 4

Η μείωση της προσφοράς οφείλεται σε αύξηση της αμοιβής της εργασίας, η οποία αυξάνει το κόστος παραγωγής (Σελ. 83).

$w' = w \cdot \left(1 + \frac{20}{100}\right) = 1.000 \cdot 1,2 = 1.200$ χρηματικές μονάδες ανά μονάδα εργασίας.

Για την ίδια ποσότητα $Q = 100$ και με αμετάβλητη τεχνολογία, απαιτούνται οι ίδιες $L = 5$ μονάδες εργασίας.

$VC' = w' \cdot L = 1.200 \cdot 5 = 6.000$ χρηματικές μονάδες.

$AVC' = \frac{VC'}{Q} = \frac{6.000}{100} = 60$ χρηματικές μονάδες ανά μονάδα προϊόντος.

$\% \Delta AVC = \frac{AVC' - AVC}{AVC} \cdot 100 = \frac{60 - 50}{50} \cdot 100 = 20\%$.

Η αύξηση της αμοιβής της εργασίας αυξάνει το μεταβλητό κόστος και το μέσο μεταβλητό κόστος για τη δεδομένη ποσότητα. Η καμπύλη του οριακού κόστους μετατοπίζεται προς τα πάνω και η προσφορά μειώνεται.

Η μείωση της προσφερόμενης ποσότητας κατά 20% σε κάθε τιμή δίνεται στην εκφώνηση. Δεν προκύπτει ως γενικός κανόνας από την αύξηση του μισθού κατά 20%.

Δ3. Να απεικονίσετε σε ένα κοινό διάγραμμα τη συνάρτηση ζήτησης και τις συναρτήσεις προσφοράς, καθώς και τα σημεία τομής τους με τους άξονες P και Q .

Μονάδες 9

Για την D : $Q_D = 200 - 10 \cdot P$

Για $P = 0$: $Q_D = 200 - 10 \cdot 0 = 200$ μονάδες προϊόντος.

Για $Q_D = 0 \Leftrightarrow 200 - 10 \cdot P = 0 \Leftrightarrow P = 20$ χρηματικές μονάδες.

Άρα $A(P = 20, Q_D = 0)$ και $B(P = 0, Q_D = 200)$.

Για την $S : Q_S = -100 + 20 \cdot P$

Για $P = 0$: $Q_S = -100 + 20 \cdot 0 = -100 < 0$. Η αρνητική προσφερόμενη ποσότητα απορρίπτεται.

Για $Q_S = 0 \Leftrightarrow -100 + 20 \cdot P = 0 \Leftrightarrow P = 5$ χρηματικές μονάδες.

Για $P = 10$: $Q_S = -100 + 20 \cdot 10 = 100$ μονάδες προϊόντος.

Άρα $\Gamma(P = 5, Q_S = 0)$ και $\text{Ε}(P = 10, Q_S = 100)$.

Για την $S' : Q'_S = -80 + 16 \cdot P$

Για $P = 0$: $Q'_S = -80 + 16 \cdot 0 = -80 < 0$. Η αρνητική προσφερόμενη ποσότητα απορρίπτεται.

Για $Q'_S = 0 \Leftrightarrow -80 + 16 \cdot P = 0 \Leftrightarrow P = 5$ χρηματικές μονάδες.

Για $P = 10$: $Q'_S = -80 + 16 \cdot 10 = 80$ μονάδες προϊόντος.

Άρα $\Gamma(P = 5, Q'_S = 0)$ και $\text{Ζ}(P = 10, Q'_S = 80)$.

